

Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 med arealstrategier

SAK. NR.: 20/17 og 2021/238

SIST REDIGERT: 11.10.2021

VEDTATT AV KOMMUNESTYRET: 29.09.2021

Innholdsfortegnelse

1. Kort om kommuneplan samfunnsdel.....	2
2. Forord.....	3
Leirfjord kommune: Muligheter på land og vann.....	3
3. Planprosess	6
Medvirkning	6
Kommunens rolle: fra servicekommune mot samfunnsutvikler.....	7
Noen innspill fra medvirkningsarbeid	8
4. Satsingsområder i Leirfjord kommune	9
Folkehelsearbeid og bærekraftig utvikling samt FN's bærekraftsmål som grunnlag for satsingsområder	9
Samarbeid og samordning	12
Næringsliv og sysselsetting	13
Areal- og infrastruktur, natur- og friluftsområder	15
Boligtilbud og gode bomiljø.....	16
Folkehelse og levekår	17
Oppvekstmiljø for barn og unge	19
Klima og miljø.....	20
5. Arealstrategier	22
6. Oppfølging og gjennomføring	24
Viktige indikatorer.....	27

1. Kort om kommuneplan samfunnsdel

Kommuneplanen har et 12-års perspektiv. Den består av to deler: en arealdel som viser hvor vi for eksempel skal bygge nye hus, veier, parker og lekeplasser, og en samfunnsdel med mål og strategier som forteller hvilken retning kommunen vil samfunnet skal gå fram mot 2032. Alle som bor og har tilknytting til Leirfjord kommune kan bidra til å gjøre lokalsamfunnet til et bedre sted. Sammen kan vi skape en enda bedre hverdag for alle.

Foto: Martyna Trot

2. Forord

Kommuneplanens samfunnsdel er vårt viktigste styringsdokument og plattform for lokalsamfunnets utvikling. Planen vil ha betydning for enkeltmenneskene som lever her og gir en retning på utviklingen av kommunen frem mot 2032. Planen har fokus på kommunen som samfunnsutvikler hvor vi setter oss langsiktige mål og innsatsområder. Disse målene skal vi i fellesskap jobbe målrettet for å oppnå gjennom aktiv involvering i ulike sammenhenger. Det er ikke målene i seg selv, men hva vi får til i fellesskap som vil skape retningen.

Folkehelse er en av våre viktigste satsningsområde og planen skal ha gjennomgående tiltak på tvers av alle sektorer. Gode oppvekstvilkår og tilrettelagte møteplasser skal være ett av våre store fortinn.

Vi skal tydeliggjøre våre fortrinn og aktivt jobbe for å utvikle kommunen som foretrukket bo kommune på Helgeland. I fellesskap skal vi kartlegge og utnytte Leirfjord sine muligheter til økt næringsaktivitet innenfor begrepet bærekraft. Vi skal i fremtiden tåle å se kommende generasjoner i øynene og svare for de prioriteringene vi gjorde. Jeg vil takke dere alle for godt engasjement og mange gode innspill.

Ivan Haugland

Ordfører

Leirfjord kommune: Muligheter på land og vann

Leirfjord har gjennom de siste årene hatt en positiv folketallsutvikling. Gjennom tilrettelagt infrastruktur og åpning av Toventunellen er Leirfjord sin attraktivitet som bokommune økt betraktelig. Et fremtidsbilde med bompengefrie veiforbindelser vil komme til å ha stor betydning for hvilken mulighet og retning vi beveger oss i. Noen av de viktigste utfordringer og muligheter i Leirfjord er:

Nasjonale, regionale og internasjonale forhold endres raskere enn noen gang tidligere. Dette kan gi nye muligheter og utfordring som samfunn. Det gjelder å være våken og fremtidsrettet, se inn i fremtiden og forstå hva som skjer.

Endringer i offentlige strukturer har stor betydning for kommunen og Leirfjord kommune må aktivt jobbe for at endringene bidrar til å styrke oss som kommune og Helgeland som region. Å ha tilgang på kompetent arbeidskraft er i dag en utfordring og denne vil forsterke seg i fremtiden. Gjennom godt samarbeid med våre nabokommuner kan kommunen tilrettelegge for kompetanseheving i nærrområde.

Klimaet i endring. Den globale gjennomsnittstemperaturen øker. Det rammer verden og påvirker grunnleggende tilgang til ressurser. Havnivået vil stige og det vil bli endringer i biologisk mangfold. Klimaendringene gir mer nedbør, hyppigere styrtregn, økt flom og skredfare. De største farene for Leirfjord kommune er skred og lammede ferdselsårer på grunn av styrtregn eller sterk vind. Klimatilpasning handler derfor blant annet om samarbeid, beredskap og andre viktige tjenester.

Foto: Martyna Trot

Den demografiske sammensetningen endres vesentlig.

Samfunnets funksjoner og behov endres i takt med globalisering, urbanisering og den heldigitale hverdagen. Dette vil påvirke både samfunnsliv, arbeidsliv og kommunes omgivelser over lang tid og i stort omfang. Flere flytter til byene, samtidig som økonomi, kultur og samfunn i økende grad utvikler seg på tvers av landegrensler, uavhengig av fysisk avstand. Arbeidsstyrken har nye krav og forventninger til arbeidsinnhold og arbeidssted. Konkurransen om både arbeidsplasser og arbeidskraft øker.

Demografien i store deler av verden påvirkes av synkende fødselsrater, økende migrasjon, økt levealder og endrede helseutfordringer. Leirfjord i likhet med mange andre kommune i Norge, opplever at befolkningen blir eldre. Denne utviklingen vil fortsette og vi er nødt til å starte tilretteleggingen og utvikling av et fremtidsrettet samfunn som ivaretar og tilrettelegger for en trygg og aktiv alderdom.

Folkehelse og bærekraft må ligge til grunn og Leirfjord skal aktivt ta del i det grønne skifte. Målet med folkehelsearbeid er trivsel og god helse for alle i kommunen. Kommunen skal styrke innsatsen for helsefremming og for sykdomsforebygging. Alle samfunnssektorer og alle nivåer har ansvar for å fremme folkehelsen. Økende snittalder og økning i følelsen av ensomhet er utfordrende i Leirfjord som i resten av landet.

Digital infrastruktur åpner for mange nye muligheter og det vil bidra til at sentrum er der den enkelte bor. Leirfjord er med i prosjektet digitale Helgeland. Her åpner det seg en stor mulighet for oss til å forbedre livskvaliteten til våre innbyggere gjennom teknologi på flere områder. Velferdsteknologi vil være ett område som får økt fokus fremover. Det skal Leirfjord kommune ta en aktiv rolle i.

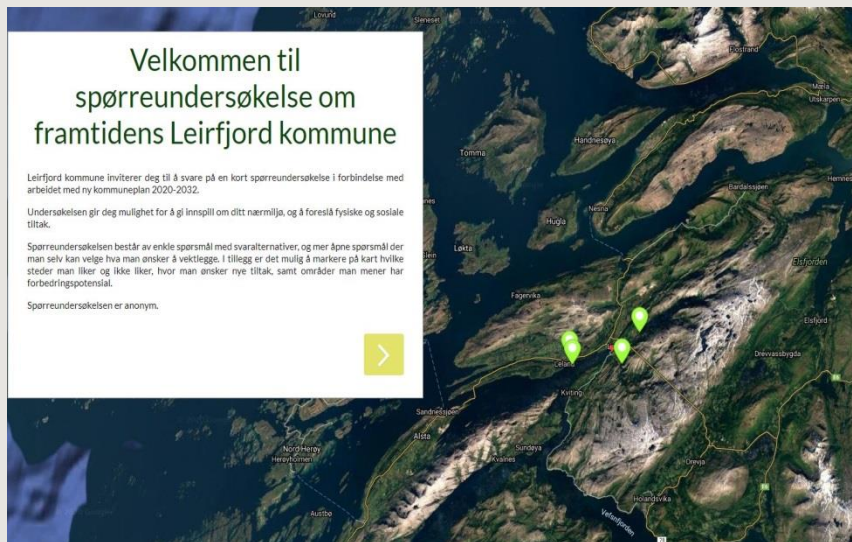
Les mer utfordringer i «**Oversikt over helsetilstand og påvirknings faktorer i Leirfjord kommune**» og i «**Planstrategi 2020-2024**».

3. Planprosess

Arbeidet med samfunnsdelen ble igangsatt i januar 2020. Leirfjord kommune ønsket å lage en kortfattet plan med tydelige og overordnede mål. I arbeidet med planen har politikere, innbyggere, administrasjonen og kommuneledelsen deltatt aktivt for å skape et endret fremtidsbilde av Leirfjord. Plan- og næringsutvalget har vært styringsgruppe for arbeidet. Administrasjonen har jobbet tett sammen for å sikre en politisk styrt og faglig god plan. Den største delen av den praktiske jobben ble gjennomført sommer, høst og vinter 2020. Innspill om utfordringer, muligheter og ønsker for framtida ble innhentet hovedsakelig gjennom spørreundersøkelse dedikert mot innbyggere i kommunen. På bakgrunn av kunnskapsgrunnlag og medvirkningsarbeid i planprogram utarbeidet formannskapet visjon, satsingsområder, mål, og strategier. Engasjementet og oppmøtet på medvirknings arrangementene har vært veldig bra.

Medvirkning

Samfunnsdelen har blitt til i nært samarbeid mellom kommuneadministrasjon, fagpersoner, politikere og innbyggere. Nærmere 400 personer har deltatt i utarbeidelsen av planen. Kommunen har hatt framtidswerksted med kommuneansatte, politikere, næringslivet som har gitt innblikk i forholdet mellom næringsliv, politikere og kommuneadministrasjon. Leirfjord kommune har hatt en digital spørreundersøkelse med innbyggere, frivillig sektor og ungdomsråd. En innbyggerundersøkelse har kartlagt folks tanker om den framtidige kommunen, og i tillegg har prosjektdeltakere fått mye nyttig kunnskap ved å bruke forskjellig medvirkningsverktøyer. Mer om resultater av digital spørreundersøkelse kan du lese i [sluttrapport «Framtidens Leirfjord kommune»](#).

Kilde: Uttrekk fra spørreundersøkelse

Kilde: Helgelands Blad, foto: Mariann Vatne

Kommunens rolle: fra servicekommune mot samfunnsutvikler

Leirfjord kommune står overfor komplekse utfordringer som klimaendringer og økende ulikhet blant innbyggerne. Samtidig blir de økonomiske rammene strammere. Nevnte utviklingen utfordrer kommunens bærekraft. Det vil si evnen til å sikre at innbyggerne får dekket nødvendige behov, uten at det går ut over kommende generasjoner. Derfor er kommunen nødt til å tenke nytt om hvordan kan man utvikle velferdssamfunnet, og hva som skal være kommunens rolle i samfunnsutviklingen. Velferdssamfunnet må videreutvikles i et samspill mellom innbyggere, samfunnsaktører og kommuneorganisasjonen. Fra forestillingen «kommunen og de» til «kommunen og vi». For å få dette til, må alle arbeide og samarbeide på nye måter. Kommunen skal fortsatt være myndighetsutøver og yte faglig gode tjenester. Men kommunen må drives på en måte som gjør at personer og organisasjoner med ulik kompetanse kan bidra, både til å identifisere de reelle behovene og til å utvikle og gjennomføre tiltak. På denne måten kan kommunen og innbyggere skape både bedre løsninger, økt deltakelse og sterkere fellesskap.

4. Satsingsområder i Leirfjord kommune

Kommuneplanens samfunnsdel synliggjør hvilke satsingsområder mål og strategier, som skal få fokus i planperioden 2020-2032. Prioriterte satsingsområder, mål og strategier legger føringer for kommunen som samfunnsutvikler og tjenesteproducent. Disse følges opp i kommunens 4-årige økonomiplan som rulleres årlig. Satsingsområder kan inneholde iboende motsetningsforhold men de skal videre utvikles og tilpasses kommunenes prioriteringer under hver rulling av kommuneplan samfunnsdel.

Leirfjord kommune prioriterer følgende satsingsområder som er viktigst i denne planperioden:

- Samarbeid, samordning
- Næringsliv og sysselsetting
- Areal- og infrastruktur, natur- og friluftsområder
- Boligtilbud og gode bomiljø
- Folkehelse og levekår
- Oppvekstmiljø for barn og unge
- Klima og miljø

Folkehelsearbeid og bærekraftig utvikling samt FN's bærekraftsmål som grunnlag for satsingsområder

Leirfjord kommunen fått et felles globalt rammeverk for arbeidet med samfunnsutviklingen på kommunenivå. Plan- og bygningsloven, folkehelseloven og FNs 17 bærekraftsmål, er lagt til grunn for utarbeidelse av kommuneplanen. Folkehelse og bærekraft synliggjør muligheter og utfordringer som ingen fagområder eier alene.

Folkehelsearbeid er samfunnets samlede innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte påvirker folks helse og livskvalitet. Kommunen må erkjenne at disse faktorene ligger innenfor i alle samfunnssektorer. Det kreves derfor en helhetlig og tverrsektoriell innsats for å utvikle Leirfjord samfunnet til det beste for alle innbyggerne. Det er viktig å ha god oversikt over hva som påvirker innbyggernes helse og levekårsforhold. Når kommunen skal finne ut hvordan man skal møte disse utviklingstrekkene, gjelder det å holde fokus på helsefremmende faktorer. Folk trenger å bo i helsefremmende lokalsamfunn som sikrer gode levekår, der det er enkelt å ta sunne valg, og der andre mennesker og arbeidsliv har bruk for dem.

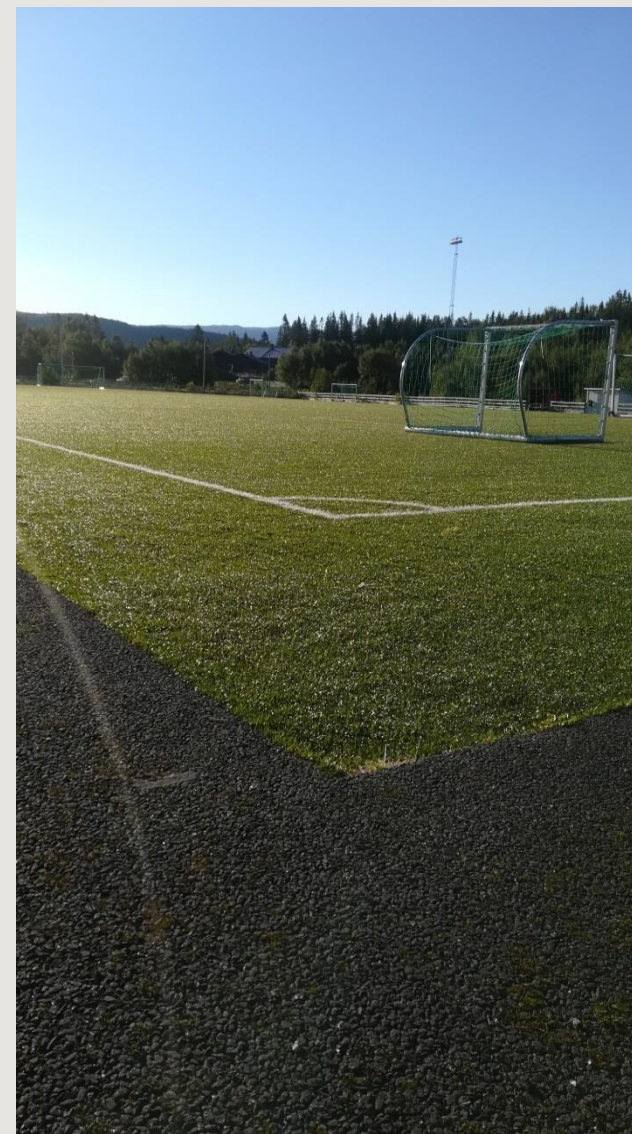

Foto: Martyna Trot

Samtidig erkjenner man at for å oppnå en ønsket utvikling, er man nødt til å holde fokus på hva som er helsefremmende og forebyggende faktorer i kommunen. Det viktigste for å forbedre helse og livskvalitet er å sette befolkningen i stand til å mestre eget liv. I dagens samfunn er utdanningsmiljø den faktoren som viser seg å ha størst sammenheng med helse og livskvalitet hos den enkelte.

Bærekraftig utvikling som premiss er en utvikling som imøtekommer dagens forbruk og investeringer, uten at det svekker innbyggernes muligheter til i framtida å få dekket sine sosiale, kulturelle, økonomiske og materielle behov.

Det å være en kommune i vekst og sentral i en attraktiv region vil gi positive ringvirkninger. Bærekraftig utvikling som et prinsipp medfører at innsatsen må rettes mot flere områder. Kjernen i bærekraftig utvikling er å behandle økologisk, økonomisk og sosial bærekraft i en sammenheng.

Sosial bærekraft er et samfunn som gir innbyggerne lik tilgang til sysselsetting, kultur, egnede boliger og gode bomiljø, utdanning, trygghet og deltakelse i lokalsamfunnet.

Økologisk bærekraft er et samfunn som tar overordna miljøhensyn, sikrer miljø- og naturressurser mot nedbygging og forurensing samt bidrar til å forebygge klimaendringer.

Økonomisk bærekraft er et samfunn som skaper verdier og utvikling i lokalsamfunnet som over tid opprettholder et godt velferds- og tjenestetilbud.

FN's bærekraftsmål danner et godt grunnlag for å utvikle samfunnet på en bærekraftig måte. Gjennom administrative og politiske prosesser har Leirfjord valgt å løfte fram ni prioriterte bærekraftsmål for videreutviklingen av Leirfjord-samfunnet.

Figur: Prioritering av FN's bærekraftsmål i Leirfjord kommune.

Samarbeid og samordning

En av rollene til kommuneorganisasjonen er å være en demokratisk samarbeids-arena for alle som bor i Leirfjord. Denne rollen må stadig utvikles. Kommunen har et ansvar for å nå FN's bærekraftsmål gjennom internt, regionalt og internasjonalt samarbeid. For å lykkes med FN's bærekraftsmål trengs det nye og sterke partnerskap. Det innebærer at politikere, kommuneadministrasjon, næringsliv og innbyggere samarbeider for å finne de gode løsningene.

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

En samstemt politikk for bærekraftig utvikling med gode partnerskap og innbyggermedvirkning.

Hva gjør Leirfjord kommune for å få det til?

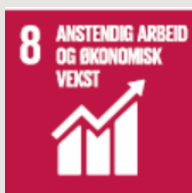
Leirfjord kommune ...

Driver kunnskapsbasert utvikling og skape kultur for læring, deling og samarbeid.

Har politikere, ledere og ansatte som er åpne og positive til initiativ og forslag.

Etablerer og delta på arenaer for samskaping innovasjon og kontinuerlig forbedring.

Næringsliv og sysselsetting

Leirfjord kommune har en visjon om å være en aktiv utviklingsaktør. Det skal samarbeides med lokale og eksterne partnere for å skape muligheter i hele kommunen. Kommunen vil at økonomisk vekst og nye arbeidsplasser gjennom anstendig arbeid er en forutsetning for bærekraftig utvikling. Det vil være viktig å videreutvikle eksisterende virksomheter og næringer og samtidig å bidra til reiselivsutvikling og naturbaserte opplevelser. Lokalsamfunnets evne til å skape og sikre varige arbeidsplasser er en viktig egenskap for kommunen.

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

Videreutvikling av offentlige arbeidsplasser og et mangfoldig og konkurransedyktig næringsliv.

Aktive, trygge og moderne primærnæringer.

Hva gjør Leirfjord kommune for å få det til?

Leirfjord kommune ...

Gjør det attraktivt å etablere og drive ulike typer næringsvirksomhet og legge til rette for å øke antall arbeidsplasser.

Bidrar til tilgjengelige arealer, riktig lokalisering og moderne infrastruktur tilpasset næringslivets behov.

Bidrar til at det opprettes flere læreplasser.

Er en pådriver for bærekraftig utvikling.

Bidrar til et trygt og stabilt arbeidsmarked for innvandrere med og uten utdanning.

Legger til rette for en samordnet arealdisponering (kystsoner) tilpasset utviklingen i driftsmetoder.

Bidrar til fellesløsninger mellom havbruk, fiskeri, friluftsliv og utbyggingsområder.

Bidrar til at fiskerihavnen utvikles i takt med fartøy, teknologi og forbedringer innenfor miljø.

Bærekraftig forvaltning av naturen og utvikling av naturbasert opplevelsesturisme.

Et klima- og miljøvennlig samfunn med bærekraftig forbruk.

Tilrettelegger for foredling og nyskaping av lokale råvarer.

Sørger for god og lett tilgjengelig informasjon til turister.

Utvikler reiselivet og styrker lokalt og regionalt samarbeid.

Sikrer og ivaretar grunnlaget for næringer som har en bærekraftig bruk av naturen.

Sørger for bærekraftig utvikling og balansert bruk av arealressursene gjennom sine arealpolitiske retningslinjer.

Sikrer reduksjon av karbonavtrykk gjennom sin «Klima- og energiplan».

Areal- og infrastruktur, natur- og friluftsområder

Leirfjord kommune har en sterkt desentralisert struktur, stort areal og ikke et tydelig kommunesentrum. Presset på næringsstomter og arealer er uforutsigbart, og forskjellige områder av kommunen egner seg for forskjellige bedrifter. Leirfjord kommune vil derfor ha fokus på fleksibilitet for å kunne realisere fordelene man har.

Kommunen har en sentral rolle som pådriver og tilrettelegger for samfunnsutvikling. En framtdirettet infrastruktur er avgjørende for regionens konkurransevne. God infrastruktur er også viktig for bolyst og for næringslivet. Grønne og effektive transportløsninger og høyhastighetsinternett er forutsetninger for et moderne samfunn. Lokalisering av framtidig sykehus vil styrke kommunen som knutepunkt, men krever ytterligere utbygging av infrastrukturen.

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

Utvikling basert på samordnet og helhetlig planlegging som følger prinsippet om universell utforming.

Gode ute- og naturområder for rekreasjon, lek sosialt samvær og fysisk aktivitet.

Hva gjør Leirfjord kommune for å få det til?

Leirfjord kommune ...

Bruker kommuneplanens samfunnsdel og arealdel aktivt i all planlegging og saksbehandling.

Påser at alle virksomheter vurderer måloppnåelse opp mot kommuneplanen i sine årsrapporter.

Gir konkrete forslag til arealbruk og bestemmelser i kommuneplanens arealdel.

Sikrer tilgang til nære og varierte turmuligheter.

Fremmer bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet til det beste for fremtidige generasjoner.

Boligtilbud og gode bomiljø

Nærområde, familie og sosialt miljø er de viktigste arenaene i hverdagslivet. Bærekraftig urbanisering sørger for at mennesker kan leve gode liv og utvikle seg både økonomisk og sosialt. Urbanisering gir store muligheter, men skaper også utfordringer for miljø og sosiale fellesskap. Gode lokalsamfunn har stor betydning for psykiske helse og livskvalitet. Derfor vil Leirfjord kommune bidra til å utvikle attraktive lokalsamfunn der flere kan bosette seg og trives. I Leirfjord ønsker man gode bygder og aktive tettsteder. Bevisst holdning, kreative tiltak og engasjerte innbyggere motiverer nærmiljøet til felles innsats.

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

Allmenn tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og gode inkluderende bomiljø.

Hva gjør Leirfjord kommunen for å få det til?

Leirfjord kommune ...

Sikrer god kvalitet i eksisterende og nye boligområder gjennom aktiv planlegging og saksbehandling

Tilrettelegger for at boligmassen passer de ulike behovene i befolkning gjennom utvikling av egen boligmasse og samarbeid med Leirfjord boligstiftelse.

Bruker aktivt Husbankens økonomiske ordninger i det boligsosiale arbeidet.

Folkehelse og levekår

Levekår, helse og livsstil henger sammen. Familie og venner, arbeidsfellesskap, nettverk og aktive lokalmiljø skaper et godt liv. Hver enkelt har ansvaret for egen helse og livsstil, men kommunen kan påvirke og skape gode rammer rundt innbyggernes liv. Kommunen kan styrke forståelsen for kultur som helsefremmende tiltak. Alle innbyggere bør oppleve mulighet for deltakelse, fellesskap, tilhørighet og forståelse for sammenheng i tilværelsene. Mangfoldet skal brukes som en ressurs i utviklingen av nærmiljøene, gjennom involvering og samskaping.

I Leirfjord lever de fleste innbyggerne gode liv, men inntektsforskjellene fortsatt øker. De forårsaker ulikheter i helse og levekår. Utjevning av sosial ulikhet er viktig både for den enkelte innbygger og for stabiliteten i lokalsamfunnet. I Leirfjord blir det også flere eldre, og stadig flere innbyggere har omfattende behov for bistand. Samtidig går andelen yrkesaktive ned. Nye måter å løse oppgavene på, ny teknologi, økt kompetanse og tverrfaglig samhandling skal bidra til økt grad av mestring, og utsatt hjelpebehov.

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

Aktive innbyggere som klarer seg best mulig gjennom hele livet.

Hva gjør Leirfjord kommune for å få det til?

Leirfjord kommune ...

Legger folkehelse til grunn i all planlegging.

Reduserer sosial ulikhet og forskjeller i levekår gjennom målrettet planlegging og tiltak.

Bidrar til at eldre og innbyggere med funksjonsnedsettelse kan bo hjemme lengst mulig.

Legger til rette for omgivelser og aktiviteter som fremmer helse og forebygger sykdom.

Tilstrebe at tjeneste som i størst mulig grad er tilpasset innbyggernes ulike behov.

Redusert utenforskap ved bruk av kultur og idrett som virkemiddel

Skaper arrangementer som vektlegger nyskaping, samspill og felleskap.

Satser på tidlig inkludering i idrett og kulturlivet.

Synliggjør museum og andre attraksjoner.

Tar vare på samiske kulturminner.

Foto: Martyna Trot

Oppvekstmiljø for barn og unge

En god barndom gir et godt grunnlag for voksenlivet, men har også en egenverdi i likhet med andre livsfaser. De første leveårene legger grunnlaget for barnets fysiske, kognitive, sosiale og emosjonelle utvikling, og hva slags liv vi får som voksne. Barn og unge skal oppleve motivasjon, mestring og glede i samspill og samhandling med andre. De skal oppleve medansvar, romslighet og toleranse og se seg selv som en del av et større fellesskap. *En god barndom varer livet ut.*

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

Barn og unge skal få et godt utgangspunkt for å mestre hverdagen og voksenlivet.

Hva gjør Leirfjord kommune for å få det til?

Leirfjord kommune ...

Arbeider systematisk for å gi alle like muligheter, ved å sikre tidlig og tverrfaglig innsats for å gi barn og unge opplevelsen av fellesskap og tilhørighet.

Sørger for at barnehage og skole er trygge og gode læringsarenaer der barna har det bra og opplever mestring ut fra sine forutsetninger.

Klima og miljø

Klimaendringene er et faktum. De forsaker økt temperatur og mer ekstremvær. Forskerne i FN's klimapanel mener at to graders temperaturøkning er grensen for hva naturen kan tåle. Stiger temperaturen mer vil klimaendringene bli mer ukontrollerbare. Klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn og utviklingen av nye, bærekraftige løsninger.

Leirfjord kommune har fortsatt områder hvor befolkningen har usikker vannforsyning. Arbeidet med klimatilpasning og sikring av bærekraftig vann- og avløps forvaltning og trygt drikkevann for alle, skal bidra til utviklingen av en klimavennlig og attraktiv kommune, med økt trivsel og bedre folkehelse.

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

Bærekraftig vann- og avløpsforvaltning og trygt drikkevann for alle.

Hva gjør Leirfjord kommune for å få det til?

Leirfjord kommune ...

Reduserer risiko for forurensning i grunn, sjø og vassdrag gjennom kartlegging og forebyggende tiltak.

Forebygger konsekvenser av flom, skred og ras ved sikring av blågrønne arealer og lokal håndtering av overvann.

Legger til rette for at flest mulig får tilgang til trygg og sikker vannforsyning.

Et klima- og miljøvennlig samfunn med minst mulig negative konsekvenser av klimaendringer.

Legger til rette for fornybare energiløsninger og stille miljøkrav i alle anskaffelser.

Er pådriver for bærekraftig drift og utvikling av landbruksarealer.

Kartlegger risikoutsatte områder og påse at bygging i risikoutsatte områder unngås.

Foto: Martyna Trot

5. Arealstrategier

Arealstrategien gir overordnede føringer for kommunens fysiske utvikling i et lengre perspektiv. Den gir føringer for framtidig arealdisponering i Leirfjord kommune og strategien bygger opp under målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel og er et verktøy for å nå målene. Arealstrategien skal først og fremst legges til grunn for revisjon av kommuneplanens arealdel, men også fungere som føringer for plan- og byggesaksbehandlingen i kommunen.

Hva vil Leirfjord kommune oppnå?

Næringsvekst og innovativ utvikling.

Livskraftige bygdesamfunn og attraktive tettsteder.

Hva gjør Leirfjord kommune for å få det til?

Leirfjord kommune ...

Tilrettelegger for varierte nærings- og handelsarealer.

Tilrettelegger for utvikling av fiskeri- og havbruksnæringen.

Kartlegger de viktigste landbruksarealene. Dyrka og dyrkbar jord skal i størst mulig grad sikres mot nedbygging. Jordvernet må balanseres mot samfunnets behov.

Deltar aktivt for å sikre god infrastruktur.

Etablerer nye boliger og tilhørende funksjoner innenfor allerede utbygde områder. Nærhet til eksisterende infrastruktur skal vektlegges.

Vektlegger trafiksikkerhet i sine arealplaner.

Fokuserer på tiltak som kan redusere og håndtere naturkatastrofer.

Risiko- og sårbarhetsanalyse skal legges til grunn i all kommunal og privat planlegging. Ved utbygging skal overflatevann håndteres lokalt, og flomveier skal sikres med tanke på ekstremnedbør.

Prioriterer hensynet til bosetting og næringsliv fremfor interesser fra hytte- og fritidsbebyggelse. Hytte og fritidsbebyggelse skal ikke prioriteres i tilknytning til regulerte bolig og næringsarealer.

Legger til rette for godt og variert botilbud, boareal og diversitet av boligtyper.
Søker å unngå konflikter mellom fastboende, hytteeiere, næringsliv og friområder.
Jobber aktivt for å forbedre kollektivforbindelsene i kommunen.

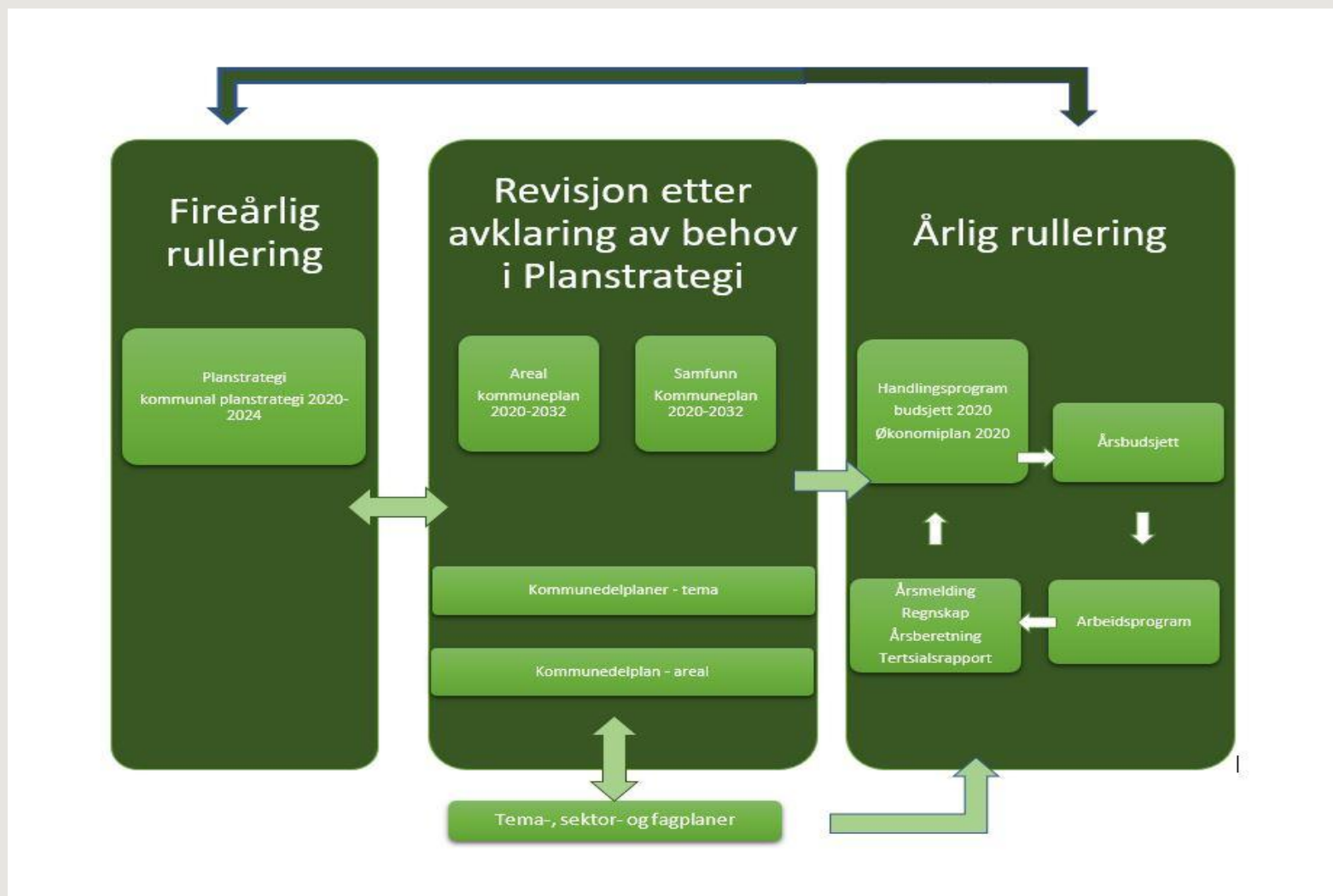
Et rikt og variert natur- og kulturmiljø.

Forvalter mineralforekomster bærekraftig ved å redusere miljø- og samfunnsbelastningen og sikre ressurser og uttaksområder for framtidig behov. Eksisterende uttak prioriteres framfor å åpne nye områder.
Definerer funksjonell strandsone og randsone langs sjø og vassdrag.
Legge til rette for ulike friluftaktiviteter på sjø og land både for vinter og sommer.

God, universell utformet infrastruktur, effektiv ressursbruk og gode prosesser.

Bruker rekkefølgebestemmelser og utbyggingsavtaler aktivt.
Arbeider aktivt med å se sosial- og teknisk infrastruktur i sammenheng med utbygging.
Sikrer areal for skuterløyper.

6. Oppfølging og gjennomføring

Figur: Kommunal plansystem

Oppfølging og gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel gjøres gjennom planstrategi, kommunedelplaner, økonomiplan med handlingsdel, og kommuneplanens arealdel. Kommuneplanen skal alltid realiseres innenfor tilgjengelige ressurser, virkemidler og økonomiske rammer. Målene og strategier i planen er overordnede og må spesifiseres før de kan settes ut i praksis. Prioriterte satsingsområder og strategier i samfunnsdelen skal konkretiseres og følges opp i økonomiplan/budsjett. Arealstrategier legges til grunn for arealplanlegging i kommunen.

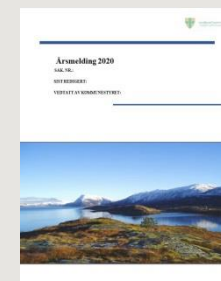
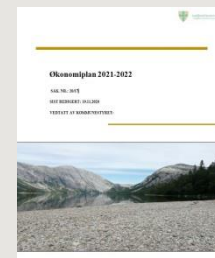
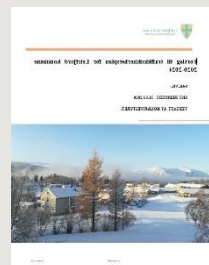
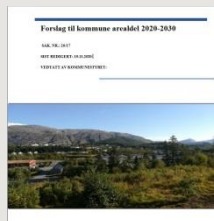
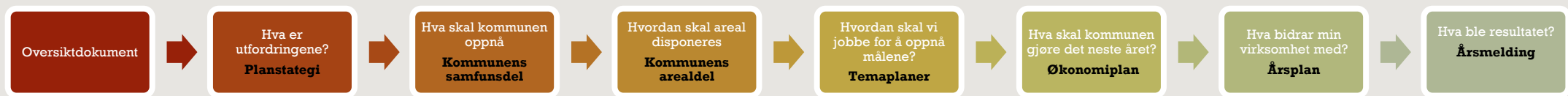
Synliggjøring av kommuneplanens samfunnsdel i alle planer sikrer at kommunalt plansystem drar i samme retning og legger til rette for internkontroll etter kommuneloven. Framtidig planverk i kommunen skal peke på hvordan planene bidrar til å nå målene som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. Antall kommunedelplaner og sektorplaner kuttes ned for å få et mer helhetlig og oversiktlig kommunalt plansystem.

Planstrategi: Vedtatt planstrategi for perioden 2020-2024 har sentrale og prioriterte planoppgaver. Dette gjelder særlig oppvekst, næring og kultur. Viktig at framdriften opprettholdes.

Økonomiplan med handlingsdel: Samler kommuneplanens 4-årig økonomiplan med handlingsdel, og årsbudsjett i samme dokument. Det viser prioriteringer og tiltak for å nå de langsiktige målene i samfunnsdelen og rulleres årlig.

Kommuneplanens arealdel: Omfatter hele kommunen og skal utarbeides etter at samfunnsdelen er vedtatt. Den er juridisk bindende, styrer den langsiktige arealutviklingen og skal sikre at arealbruken bidrar til å nå målene i samfunnsdelen.

Regionalt samarbeid og utvikling: Uavhengig av kommunereform er det grunn til å anta at det er behov for økt samarbeid og fellesløsninger for å gi nødvendige tjenester og løse felles utfordringer og muligheter.

Modell inspirert av Roar Amdam – Kommunal plansystem.

Viktige indikatorer

For å se om utviklingen går i ønsket retning, skal kommunen sette mål og følge med på indikatorer knyttet til samfunnsutfordringer. Utviklingen følges opp i årsberetning og økonomiplan, og legges til grunn for eventuelle justeringer i samfunnsdel påfølgende år. Kommunen skal følge med på om utviklingen bidrar til et mer klimavennlig samfunn og om sosial ulikhet reduseres.

Følgende indikatorer er valgt som utgangspunkt:

- Antall fødte
- Antall yrkesaktive
- Andel sysselsatte
- Andel sysselsatte innvandrere
- Bosatte innvandrere
- Boligsosiale indikatorer
- Arbeidsledighet
- Andel uføretrygdede
- Grunnskolepoeng
- Frafall i videregående skole
- Ensomhet
- Psykiske problemer
- Kulturdeltakelse
- Deltakelse frivillighet
- Trafikk (passasjertall, kollektivtransport og biltrafikkmåling)
- Luftkvalitet
- Miljøsertifiserte virksomheter
- Kildesortering/resirkulering
- Næringsindeks
- Bedriftsetableringer
- Innbyggerindeks
- Demokratiindeks
- Andel lavinntektsfamilier
- Kommunal bærekraft
- KOSTRA-sammenligning
- Kommunebarometeret
- Leveransen fra eksterne aktører med økonomisk støtte fra kommunen

Kilder:

[Leirfjord kommune: Leirfjord.kommune.no](http://Leirfjord.kommune.no)

«Framtidens Leirfjord kommune»

«Oversikt over helsetilstand og påvirknings faktorer i Leirfjord kommune»

«Planstrategi 2020–2024»

[Regjeringen: Regjeringen.no](http://Regjeringen.no)

«Nasjonale forventninger 2015»

«Bærekraftige byer og sterke distrikt (2016/17)»

[Nordland fylkeskommune: Nfk.no](http://Nfk.no)

«Fylkesplan 2013–2025»

«Regional plan for by- og regionsenterpolitikk 2017-2025»

[Distriktssenteret: Distriktssenteret.no](http://Distriktssenteret.no)

«Verdiskaping basert på natur- og kulturressurser (2017)»